

Halkın Katılımının Parlamento Çalışmalarına Dahil Edilmesi: Özet versiyon

Giriş ve arka plan

1. 6. Yasama Döneminin başında Kamu Dilekçeleri Komisyonu'nun adı Yurttaş Katılımını içerecek şekilde genişletildi.
2. Komisyon, Şubat 2022'de İskoç Parlamentosu'nun yurttaş katılımını (müzakereci katılım dahil) çalışmalarının bir parçası olarak nasıl dahil etmesi gerektiğine dair bir inceleme yapmayı üstlenerek yeni görev alanını yansıtmayı kabul etmiştir.
3. Farklı birçok yol bildik:
 - Müzakereci demokrasi ve parlamento çalışmalarına katılım konularında uzmanların görüşlerini alarak
 - Katılımcı ve müzakereci demokrasi hakkında İskoç Hükümeti çalışma grubunun ve Parlamento İşleri hakkında bir İskoçya Hükümeti Bakanının görüşlerini alarak
 - Parlamento çalışmalarında genellikle yeterince temsil edilmeyen gruplardan insanlardan oluşan 10 odak grubu çalışmasının takip ettiği iki halk anketi gerçekleştirerek
 - İskoçya'nın her bölgesinden farklı seslerin ve toplulukların, çalışmaları üzerinde nasıl etkili olabileceğini incelemek amacıyla rastgele seçilen yurttaşlardan oluşan, Katılıma Dair Yurttaş Paneli adlı bir panel tesis ederek
 - Panel'in tavsiyelerinin önceliklendirilmesine yardımcı olmak için gençlerle ve öğrenme güçlüğü ve otizmi olan kişilerle yapılan görüşmelerle desteklenen bir kamu istişaresi gerçekleştirerek
 - İskoç Parlamentosu Üyeleri (MSP'ler), personelleri ve Parlamento personeli ile istişare gerçekleştirerek
 - Halk Meclisleri hakkında bilgi edinmek için İrlanda Parlamentosu, Paris şehir meclisi ve Brüksel'in Fransızca konuşan Parlamentosu ile ziyaretler ve toplantılar gerçekleştirerek.
4. Yurttaş Paneli'ni tesis etmek için İskoçya genelinde rastgele seçilen 4.800 hane halkına davet mektupları gönderildi. Gelen yanıtlar arasından yaş, cinsiyet, etnik köken, engellilik ve eğitim durumlarını dikkate alarak İskoçya'nın dört bir yanından, İskoç nüfusunun özelliklerini büyük ölçüde yansıtan kişilerden oluşan örnek bir grup belirledik. Seçtiğimiz 24 kişiden 19'u çalışmalara katıldı.

5. Panel üyelerinin seyahat ve konaklama masrafları karşılandı, harcadıkları zaman ve gösterdikleri özveri için kendilerine £330 tutarında ödeme yapıldı ve ayrıca BT eğitimi ve desteği verildi. Ekim ve Kasım 2022'de iki hafta sonu boyunca ve üç uzaktan çevrim içi oturum sırasında birlikte 32 saati aşkın çalışma gerçekleştirdiler.
6. Panel; MSP'ler, parlamento çalışmalarına katılım konusunda engeller yaşayan vatandaşlar, siyaset bilimciler, akademisyenler ve toplum örgütleri de dahil olmak üzere çok çeşitli kişilerin görüşlerini aldı.
7. Panel, bu sürecin sonunda Parlamento'nun İskoçya halkıyla ilişkilerini geliştirmeye yönelik 17 tavsiyede bulundu. Bu tavsiyeler Komisyon'un 16 Aralık 2022 tarihli geçici raporunda yayımlandı.¹ Komisyon, 14 Aralık 2022 tarihinde bazı Panel üyelerinin görüşlerini aldı ve üyelerin deneyimleri hakkında ne kadar olumlu hissettiklerini duymak komisyon üyelerini oldukça cesaretlendirdi.
8. Bu raporun amaçları doğrultusunda, Panel'in 17 tavsiyesini aşağıdaki yedi tema altında gruplandırdık:

1. Tema: Müzakereci demokrasiyi kurumsallaştırmak

- Panel Tavsiyesi 7: Müzakereci Demokrasi için Yasa Çıkarın.
- Panel Tavsiyesi 8: Müzakereci demokrasi için güçlü bir kanıt temeli tesis edin.
- Panel Tavsiyesi 9: Müzakereci demokrasi için partiler arası destek tesis edin.

2. Tema: Topluluk çalışmalarını genişletmek

- Panel Tavsiyesi 1: Katılımın önündeki engelleri kaldırın.
- Panel Tavsiyesi 2: İnsanların önem verdikleri konularla ilgili olarak gerçek yaşam deneyimlerini kullanmaları ve paylaşmaları için fırsatlar yaratın.
- Panel Tavsiyesi 5: MSP'lerin topluluklarla olan çalışmalarının topluluk gruplarının dışındaki kişileri dışlamamasını sağlayın.

3. Tema: İskoç Parlamentosu'na dair farkındalığı artırmak

- Panel Tavsiyesi 3: Görsel medya da dahil olmak üzere sade ve şeffaf bir dil kullanarak parlamento çalışmaları hakkında farkındalık yaratın.
- Panel Tavsiyesi 15: Parlamento'nun başarılarını ve gerçek hayattan katılım hikayelerini vurgulamak amacıyla medya kanallarından, belgesellerden ve kısa filmlerden istifade edin.
- Panel Tavsiyesi 16: Parlamento, İskoç Parlamentosu'nun rolünü açıklayan genel bir bilgilendirme kampanyası yürütmelidir.

4. Tema: İstişare sürecini iyileştirmek

¹ Yurttaş Katılımı ve Kamu Dilekçeleri Komisyonu, 2. Rapor, 2022 (6. Yasama Dönemi), *İskoç Parlamentosu'nda Halkın Çalışmalara Katılımı*, aşağıdaki adreste mevcuttur: [İskoç Parlamentosu'nda Halkın Çalışmalara Katılımı \(azureedge.net\)](https://www.azureedge.net)

- Panel Tavsiyesi 6: İnsanların kaydolabileceği ve katılım fırsatları hakkında bilgilendirilebileceği bir web sayfası gibi bir sistem oluşturun.
- Panel Tavsiyesi 12: Herhangi bir katılımın sonucuna ilişkin geri bildirim sağlamak için 9 aylık bir son tarih belirleyin.

5. Tema: Parlamento'ya halka götürmek

- Panel Tavsiyesi 4: Parlamento, bölgesel katılım/bilgilendirme merkezleri ve/veya gezici sergi veya mobil birimlerine kullanılmasına yönelik yaklaşımları test etmelidir.
- Panel Tavsiyesi 11: Parlamantonun veya komitelerin Holyrood dışında toplanmasıyla ilgili bir fayda-maliyet analizi gerçekleştirin ve bunu (a) insanların Holyrood'a gelmesini sağlamak için daha fazla destek ve hedefli davetler ve (b) Parlamento günlerinin yeniden başlatılması ile kıyaslayın.

6. Tema: Eğitim

- Panel Tavsiyesi 17: Parlamento, mevcut müfredatın amaçları ile Parlamento arasındaki ilişkiye yönelik bir inceleme gerçekleştirmelidir.

7. Tema: Parlamento'ya olan güveni artırmak

- Panel Tavsiyesi 10: MSP'lerin davranış kurallarını tartışmak üzere özel bir halk paneli kurun.
- Panel Tavsiyesi 13: Oturum Başkanına, MSP'leri sorulan tüm soruları yanıtlamaya teşvik etme yetkisi verin.
- Panel Tavsiyesi 14: Münazara Salonunda halka açık bireysel soruların sorulması için belirli bir zaman planlayın.

1. Tema: Müzakereci demokrasiyi kurumsallaştırmak

9. Parlamento'nun müzakereci demokrasiyi denetim işlevine daha fazla dahil etmeyi taahhüt etmesini tavsiye ediyoruz.

10. İskoç Hükümeti'nin halihazırda yürüttüğü yurttaş panelleri ve katılımcı ve müzakereci demokrasinin kurumsallaştırılması (IPDD) çalışma grubu tarafından gerçekleştirilen çalışmalar aracılığıyla sergilediği önemli çalışmaları ve kararlılığı da takdir ediyoruz. Hükümeti bu çalışmalarında destekliyoruz ve ülkenin tümünün karşı karşıya olduğu bazı büyük meseleleri ele almak için müzakereci demokrasiyi kullanabileceğine inanıyoruz. Hükümet öncülüğündeki girişimler diğer ülkelerde köklü bir geçmişe sahiptir ve genellikle faydalı sonuçlar sağlarlar ve İskoçya'nın bu konuda geride kaldığını görmek istemeyiz.

11. İrlanda, Paris ve Brüksel'de incelediğimiz modellerin her birinden farklı açılardan etkilendik ancak bunların her birinin dezavantajları ve sınırlamaları da olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca, her bir modelin yerel politika ve öncelikler tarafından ne kadar şekillendirildiği de dikkatimizi çeken bir husustu. Ziyaretlerimizden çıkardığımız belki de en önemli ders, kopyalanacak ideal bir model olmadığı ve hem İskoç Hükümeti'nin hem de İskoç Parlamantosunun İskoçya'nın ihtiyaçlarına

ve koşullarına göre uyarlanmış kendi modellerini geliştirmek için zaman tanımları gerektiği.

İlkeler

12. Denetim ve temsili demokrasinin müzakereci modellerin kullanılmasıyla desteklenebileceği ve daha iyi hale getirilebileceğini düşünüyoruz. Bu ilke, bu aşamada sabit yapılar üzerine inşa edilmek yerine kapsayıcı ilkeler tarafından yönlendirilebilir. Bu yaklaşıma odaklanarak Komisyon MSP'lerin ve halkın, Parlamentonun müzakereci demokrasiyi kullanımını anlayabileceklerine ve buna güvenebileceklerine inanıyor.

13. Tavsiye ettiğimiz ilkeler şunlardır:

- Müzakereci demokrasi **mevcut temsili demokrasi modelini tamamlamalı ve denetim sürecini desteklemek** için kullanılmalıdır.
- Bir yöntemin benimsenmesinden raporlama ve geri bildirim kadar, müzakereci yöntemlerin kullanılma şekli **şeffaf** olmalı ve **bir yönetim ve hesap verebilirlik çerçevesine tabi olmalıdır**.
- Kullanılan müzakere yöntemleri konuyla ve denetim bağlamıyla **orantılı ve ilgili olmalıdır**.
- Müzakereci demokraside katılımcılar **desteklenmeli, yetkilendirilmeli** ve tavsiyelerinin nasıl kullanıldığına dair kendilerine **geri bildirim sağlanmalıdır**.

Süreç ve zaman çizelgesi

14. Bu raporla amacımız, Parlamento'yu, bu yasama döneminin geri kalanında müzakereci demokrasiyi İskoç Hükümeti'ni denetleme yönteminin rutin bir parçası haline getirmeye yönelik bir süreci başlatmaya teşvik etmektir.

15. Bunu başarmak için, farklı müzakereci aktivite modellerinin uygulanmasını desteklemek üzere bir yönetim ve hesap verebilirlik sisteminin kullanıldığı bir çerçeve yaklaşımının benimsenmesini tavsiye ediyoruz. Bu, belirli bir model üzerinde erken bir aşamada karar verme ihtiyacını ortadan kaldırırken, çeşitli modellerin denenebileceği ve daha sonra değerlendirilebileceği bir alan ve yapı sağlar.

16. Bu çerçevenin ana unsurları halihazırda yürürlükte: Parlamento'nun Halkın Katılımı Stratejisi, yasama döneminin geri kalanı için üzerinde mutabık kalınan bir bütçe ve Katılım ve Topluluklar Ekibi (PACT) adlı, halihazırda tesis edilmiş bir kurum içi kaynak.

17. Ayrıca bu Komisyon'un, konu komisyonları ve Komisyon Başkanları Grubu ile birlikte çalışarak bir denetim rolü üstlenmesini öngörüyoruz. Özellikle, biri yasama sonrası denetim (ne kadar iyi işlediğini görmek için Parlamento tarafından çıkarılan bir Yasayı birkaç yıl sonra incelemek amacıyla) ve diğeri de genel ilgi alanına giren bir konu ile ilgili olarak bugünle 2025'in başı/ortası arasında iki yurttaş paneli (veya "halk panelleri") daha yürütülmesini öneriyoruz. Bunun

ardından, Parlamento'nun müzakereci demokrasiyi 7. Yasama Döneminin başından itibaren (yani Mayıs 2026'dan itibaren) kullanmasına yönelik ayrıntılı bir tasarımı 2025 ortası/sonuna kadar yayınlamayı ve söz konusu tasarının Parlamentoda görüşülmesini sağlamayı amaçlıyoruz.

Belirli hususlar hakkındaki görüşler

18. Şu anda, belirli bir süre için çalışma yürüten ve bazılarını kendisinin seçebileceği bir dizi konuyu değerlendiren geniş bir panel olan kalıcı bir yurttaş paneli kurulmasını önermiyoruz. Önce incelenecek konuları belirlemeyi ve ardından her birine özel tek seferlik paneller düzenlemeyi tercih ediyoruz. Hükümet öncülüğünde gerçekleştirilen paneller için, hükümete aday olan partilerin uygun konuları önceden belirlemelerini ve bunları seçim bildirgelerine dahil etmelerini tavsiye ediyoruz.
19. Bir Hükümet paneli için 100 kişilik daha büyük bir panel uygun olabilirken, Parlamento'nun normalde sadece yurttaş üyelerden oluşan 20-30 kişilik daha küçük paneller kullanmasını bekliyoruz. Bununla birlikte, panellerin MSP'leri düzenli olarak sınırlı bir şekilde, muhtemelen uygun bir yarı yol noktasında bir tartışmaya katılmaya davet ederek dahil etmeyi değerlendirmesi gerektiğini düşünüyoruz.
20. Müzakereci demokrasi'nin potansiyel faydalarından biri de "Holyrood fanusunun" dışında yaşayanları sürecin merkezine çekmektir. Dolayısıyla müzakereci demokrasiye yönelik herhangi bir güvenilir model, (birlikte ele alındığında) daha geniş İskoç toplumunun özelliklerini yansıtan katılımcıların seçilmesi için güvenilir bir süreçle başlamalıdır. Büyüklüğü ne olursa olsun temsili bir panelin aşağıdakilerden oluşması gerektiğine inanıyoruz:
 - Yaklaşık eşit sayıda erkek ve kadın
 - Çeşitli yaş aralıkları (asgari yaş 16 olmak üzere)
 - Gelir, istihdam durumu (çalışmayanlar ve emekliler dahil) ve/veya eğitim düzeyine göre bir dağılım
 - İskoçya'nın ana bölgelerini nüfuslarıyla kabaca orantılı olarak kapsayan, ancak aynı zamanda şehirlerde veya kasabalarda yaşayanlar ile daha küçük topluluklarda veya kırsal alanlarda yaşayanların bir karışımını da içeren makul bir coğrafi dağılım.
21. Konuya bağlı olarak ırk/etnik köken, sağlık ve engellilik durumu, kişilerin evli/bekar olup olmadığı ve bakım sorumlulukları gibi diğer hususlar da eklenebilir. Küçük azınlık gruplarının bazen kasıtlı olarak daha fazla temsil edildiğini kabul ediyoruz.
22. Parlamento, katılımcıların seyahat ve konaklama masraflarını karşılamının yanı sıra, katılımları karşılığında, harcadıkları zaman ve gösterdikleri özveriyi göz önüne alarak katılımcılara makul bir ödeme yapmalıdır.

23. Paneller için çalışma yöntemleri muhtemelen hazırlık oturumlarını, yüz yüze ve çevrim içi oturumların bir karışımını, tüm panel (genel kurul) ve daha küçük ara grupların bir karışımını; uzmanlar tarafından yapılan sunumları, olası sonuçlar üzerine kolaylaştırılmış tartışmaları, not almak ve taslak hazırlamaya yardımcı olmak için destek personelinin içerecektir.
24. Parlamento, bir panelin tüm tavsiyelerine normalde 9 ay içerisinde ayrıntılı bir yanıt vermelidir. Bu hem katılımcılara karşı bir nezaket göstergesidir hem de daha genel olarak panellerin kullanımına yönelik güven tesis etmenin bir yoludur. Panel üyelerini, katılımı ilgili deneyimleri hakkında geri bildirimde bulunmaya davet etmek de iyi bir uygulamadır. Bir halk panelinin katkısını gerektirecek kadar önemli olan her türlü denetim çalışması Parlamento Salonunda tartışılmalı ve panel üyeleri rutin olarak katılımında bulunmaya davet edilmelidir (ve seyahat ve konaklama masrafları da karşılanmalıdır).
25. Panel'in 7 numaralı tavsiyesinin büyük bir bölümünü desteklemekle birlikte, müzakereci demokrasi için bir çerçevenin yasalaştırılması çağrısını bu aşamada desteklemiyoruz. Yasal düzenleme gerçekleştirmek karmaşık bir süreçtir ve yoğun kaynak gerektirir; bunun gerekli olduğuna ikna olmadık ve bu esneklik açısından kısıtlayıcı da olabilir.
26. Tavsiye 8 ve 9'a katılıyoruz. En iyi neyin işe yaradığına dair kanıtlara dayanan ve her bir panelin etkisini ölçen kademeli bir yaklaşıma bağlıyız. Müzakereci demokrasi için siyasi partiler arasında destek oluşturmanın önemini de farkındayız.

2. Tema: Topluluk çalışmalarını genişletmek

27. Geleneksel parlamenter denetim modeli, halihazırda Parlamentonun ne yaptığını anlayan ve etkili bir şekilde katılım sağlamak için gerekli beceri ve kaynaklara sahip olan kişilerin görüşlerine öncelik tanımaktadır. Pratikte ise pek çok sıradan insan, ya katılım fırsatının farkında olmadıkları için ya da içinde buldukları koşullar katılımalarını son derece güçleştirdiği için bir kenara itilmekte veya görmezden gelinmektedir.
28. Parlamentonun Halkın Katılımı Stratejisi ve proaktif katılım çalışmalarının komisyon incelemeleri rutin bir unsur haline gelmesi de dahil olmak üzere, bu konuyu ele almak için halihazırda yapılmış ve yapılmakta olan çalışmaları destekliyoruz. Ancak Parlamento'nun, sadece halihazırda görüşlerini veya deneyimlerini paylaşmak isteyen kişilerin katılımını kolaylaştırmak için değil, aynı zamanda şu anda katılım için herhangi bir neden görmeyen veya dinlenmeyeceklerini düşünen diğer birçok kişiye ulaşmak için daha fazla çaba göstermesi gerekiyor.
29. Komisyon özellikle şu konularda ilerleme kaydedilmesini memnuniyetle karşılayacaktır:
- Başkanlar Grubu (komisyon başkanlarından oluşan bir grup) tarafından geliştirilmekte olan katılım, çeşitlilik ve kapsayıcılık stratejisi

- Erişilebilirliği artırmak için farklı dil ve formatların kullanımına ilişkin bir çalışma grubu
- Komisyonların tanıklara mevcut ödemeler hakkında nasıl bilgi verdiğinin incelenmesiyle desteklenen Parlamento'nun katılım için ödeme politikası
- Parlamento'nun, yaşanmış deneyim ve uzman tanıklar arasındaki denge de dahil olmak üzere tanık çeşitliliğini nasıl izlediği
- Resmi komisyon toplantıları dışında toplanan kanıtların daha iyi kullanılmasını sağlayan rapor yazma yaklaşımlarının geliştirilmesi
- Dijital dışlanmanın gözden geçirilmesi
- Korumanın dikkate alınması ve travma bilgilendirmeli yaklaşımların kullanılması da dahil olmak üzere "yaşanmış deneyim panellerinin" daha fazla kullanılması
- Partiler arası grupların parlamento kaynaklarına uygun erişime sahip olup olmadıklarının ve çalışmalarının komisyonların inceleme çalışmalarıyla nasıl daha iyi bağlantılandırılabilceğinin değerlendirilmesi.

30. Komisyon, Panel'in bu tema altında gruplandırılan tavsiyelerini genel olarak desteklemektedir.

3. Tema: İskoç Parlamentosu'na dair farkındalığı artırmak

31. Komisyon, Parlamento personeli tarafından Parlamento'nun sağladığı bilgilerin geliştirilmesi ve geniş bir kullanıcı kitlesi için ilgili ve erişilebilir hale getirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmaları memnuniyetle karşılamaktadır.
32. Diğer organizasyonlarla (Seçim Komisyonu, yerel yönetim ve topluluk ortakları gibi) kimin ne yaptığının (MSP'lerin, milletvekillerinin ve meclis üyelerinin farklı rolleri ve İskoç Parlamentosu ile İskoç Hükümeti arasındaki fark da dahil olmak üzere) anlatılmasına yönelik koordineli yaklaşımlar hakkında görüşülmesini tavsiye ediyoruz.
33. Komisyonlar, raporları daha erişilebilir ve etkili hale getirmek de dahil olmak üzere, denetim çalışmalarının sonuçlarını anlatmak için daha fazlasını yapabilirler. Parlamento binası ve seçim bölgesi ofisleri de dahil olmak üzere, katılım fırsatları hakkında güncel ve erişilebilir bilgilerin daha yaygın bir şekilde sağlandığını görmek istiyoruz.
34. Komisyon, Panel'in bu tema kapsamındaki tavsiyelerine genel olarak katılmaktadır. Hazırladığı broşürleri bir sonraki gözden geçirme sürecinde Tavsiye 16'yı dikkate alma görevini Parlamento'nun Kamu Bilgilendirme servisine bırakmak istiyoruz.

4. Tema: İstişare sürecini iyileştirmek

35. İnsanların katılım fırsatlarına olan ilgilerini kaydetmelerine olanak tanınması fikrini (Panelin 6. Tavsiyesinde önerilen) destekliyoruz, böylece insanlar web sitesini düzenli olarak kontrol etmek zorunda kalmak yerine otomatik olarak uyarılırlar.
36. Tavsiye 12'ye yanıt olarak, sadece yurttaş panellerine değil, her türlü katılım çalışmasına katılanlara anlamlı geri bildirim sağlamanın önemini kabul ediyoruz. İlke olarak, bir komisyonun insanları bir incelemeye katkıda bulunmaya davet etmesi halinde, komisyonun ilgili sonuçlara ulaşmasında bu katkıların nasıl kullanıldığını açıklamalıdır. Ancak bir komisyonun genel bir görüş çağrısına yanıt olarak yapılan her başvuruya özel geri bildirim sağlamasını beklemenin gerçekçi olacağını düşünmüyoruz.

5. Tema: Parlamento'yu halka götürmek

37. Parlamento hakkındaki bilgilerin yerel topluluklara ulaştırılması fikrini ilke olarak destekliyoruz. Panel, bunun yapılabilmesi için Tavsiye 4'te bir dizi olası yol önermiştir. Bu ve diğer seçeneklerin, maliyetlerinin ve olası etkilerinin dikkate alınarak incelenmesi gerektiğine katılıyoruz.
38. Benzer şekilde, Tavsiye 11 ile MSP'lerin bazen Holyrood dışında faaliyet göstermelerinin önemini kabul ediyoruz. Komisyonların, kırsal veya bölgesel odaklı konularla ilgili büyük incelemeler planladıkları zaman rutin olarak harici toplantılar düzenlemeyi dikkate almaları gerektiğini düşünüyoruz; ancak Parlamento toplantılarının tümünün Edinburgh dışında yapılması fikri konusunda şüphelerimiz mevcut.
39. Parlamento Günleri'nin yeniden başlatılması için kuvvetli bir gerekçe olduğuna inanmıyoruz, ancak parlamento faaliyetlerini topluluklara götürmenin esnek ve uygun maliyetli yollarının bulunmasını istiyoruz. Ayrıca, insanların katılım amacıyla Holyrood'a gelmeleri için daha fazla destek sağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

6. Tema: Eğitim

40. Panel'in, tüm çocuk ve gençlerin oy kullanma yaşına geldiklerinde Parlamento ve İskoç Hükümeti ile nasıl ilişki kuracaklarını öğrenmiş ve bu iki kurumun nasıl çalıştığına dair bir anlayış kazanmış olmaları gerektiği yönündeki vizyonunu paylaşıyoruz. Bu bağlamda, mevcut okul müfredatındaki vatandaşlık eğitiminin gözden geçirilmesini öneriyoruz.
41. İlk adım olarak, Parlamento'nun yurttaşlık eğitimine yönelik farklı yaklaşımlar ve bunların siyasi katılımı artırmada ne kadar etkili olduğu ile ilgili olarak diğer ülkelerin deneyimlerinden de yararlanarak bir araştırma yaptırabileceğini düşünüyoruz. Sonrasında ise araştırmanın bir inceleme için temel olarak kullanılıp kullanılmayacağına Eğitim, Çocuklar ve Gençler Komitesi karar verebilir.

7. Tema: Parlamento'ya olan güveni artırmak

42. MSP'ler için Davranış Kuralları'nın bir halk paneli tarafından ele alınmak için uygun bir konu olduğuna ikna olmadık (Panel Tavsiyesi 10'da önerildiği gibi), ancak güveni yeniden inşa etmenin bir yolu olarak MSP'lerin davranış ve tutumlarına ilişkin daha genel bir konunun değerlendirilmesine halkın dahil edilmesinin potansiyel değerinin farkındayız. Standartlar, Prosedürler ve Kamu Atamaları Komitesi bu konunun daha fazla araştırılıp araştırılmayacağını değerlendirebilir.
43. Panel Tavsiyesi 13'ün arkasında yatan, Bakanların bazen sorulara dürüst yanıtlar vermemesi ya da vermeyi reddetmesi deneyiminin yarattığı hayal kırıklığının farkındayız. Oturum Başkanı'nın rolünü politikleştirme ve önemli hesap verebilirlik çizgilerini bulanıklaştırma riski de dahil olmak üzere çeşitli itirazların farkındayız. Bununla birlikte, saygı ve nezaket konularının da dikkate alınması gerektiğinin ve mevcut uygulamanın kamuoyunda siyasete yönelik şüphecilğe katkıda bulunabileceğinin ve Parlamento'nun itibarını zedeleyebileceğinin de farkındayız. Bu yetkinin ne sıklıkta veya hangi durumlarda kullanılması gerektiğine dair makul olmayan beklentiler yaratmadan, Standartlar, Prosedürler ve Kamu Atamaları Komisyonu'nu, Oturum Başkanı'na bir sorunun yeterince yanıtlanmadığına karar verme yetkisinin verilebileceği yolları değerlendirmeye teşvik ediyoruz.
44. Resmi parlamento çalışmalarının bir parçası olan soru zamanına ilişkin Panel Tavsiyesi 14'ü desteklemiyoruz çünkü bunun hem uygulamada hem de ilkesel olarak çok fazla zorluk ortaya çıkardığını düşünüyoruz. Bununla birlikte, partiler arası destek olması halinde bu fikrin daha fazla araştırılmasını isteriz. Ayrıca bu konuda ilerleme sağlamanın daha az resmi olan yolları olduğunu düşünüyoruz.

Takip çalışması

45. Bu raporda, Parlamento'nun halkla ilişkilerini geliştirmek ve iyileştirmek için yaptığı çalışmaları özetledik. Bu çalışmayı izlemeyi ve yasama dönemi sona ermeden önce hakkında tekrar rapor vermeyi planlıyoruz.

Anahtar terimler

- **Halk Meclisleri ya da Yurttaş Panelleri:** Daha geniş bir nüfusu temsil edecek şekilde seçilen, bir konuyu birlikte değerlendirmeye ve tavsiyelerde bulunmaya davet edilen daha büyük veya daha küçük insan grupları
- **Müzakereci demokrasi:** Katılımcıların bir konuyu yapılandırılmış, açık ve bilgilendirilmiş bir şekilde tartışarak politika oluşturulmasına katkıda bulunmalarını sağlayan ve fikir birliğini teşvik eden yöntemler (Yurttaş Meclisleri ve Panelleri dahil)
- **Halk (ya da yurttaş) katılımı:** Halkın Parlamento'nun çalışmalarında aktif bir rol oynayabileceği her türlü yol
- **Katılımcı demokrasi:** Halkın katılımının bir Parlamantonun konuları değerlendirme ve karar alma şeklinin rutin bir parçası olması gerektiği fikri (tamamen temsili bir demokrasiye alternatif olarak)

- **Yasama sonrası denetim:** Bir yasa çalışmasının (örneğin, bir İskoç Parlamentosu Yasası) bir süre yürürlükte kaldıktan sonra ne kadar iyi işlediğini değerlendirmek üzere incelenmesi
- **Temsili demokrasi:** Seçilmiş üyelerin (MSP'ler gibi) halkın temsilcileri olarak müzakerede buldukları ve karar aldıkları, halkın doğrudan katılımının çok az olduğu veya hiç olmadığı (seçimler dışında) geleneksel model